

mestert, akkor teljesen lehetetlenné válik, hogy milyen összeget kérjen az építőmester, ha azt akarja, hogy vállalkozása valahogyan haszonhajtó legyen.

A felelősség megállapításában olyan rettentő eltérés mutatkozik, hogy ezt a kérdést feltétlenül tisztáznunk kell. Ez igen jelentékeny példa, ezzel foglalkozni kell, mert hiszen az építési balesetek a legnagyobb ellenőrzés mellett is előfordulhatnak és ha a fokozatos felelősséget a bíróságok úgy fogják fel, az építőmester sohasem tudhatja, hogy nem történhet-e ugyanakkor más ember hibájából olyan baleset, amelyért őt teszi felelőssé a bíróság.

Ezzel kapcsolatos a munkásbiztosítás kérdése is. Ezen a téren a mi aggodalmaink, ami harcaink állandóak.

Itt Szegeden a munkásbiztosító pénztár felavatásánál hangzottak el azok a kijelentések illetéke ajkáról, amelyek igazolták, hogy küzdelmünk nem volt alap nélküli, mert a törvény készítője váltotta be azoknak a revíziós intézkedések szükségét a melyeket velünk dolgozott. De egy hét múlva bekövetkezett a kormányválság és a törvénytervezet a minisztériumban és egyúttal mi asztaliókunkban mint szigorúan bizalmas akta fekszik, amelyeket maga a minisztérium sőt maga a törvény készítője is szükségesnek tartott, hogy megtörténjék, ime máig sem történtek meg.

Az intézkedések egyrésze ma már elavult, ezért az idén két közgyűlésen és két vándorgyűlésen foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és egyúttal egy radikális szabályozását kértük a munkásbiztosítási törvénynek, hogy a be és kijelentések kötelezettsége szűnjön meg, hogy az állam a kezelési költségeket magára vállalja, azokon a terheken könnyítsen amelyek egyedül, a munka és a munkások vállain nyugsznak, ez a követelésünk azon alapszik, hogy a betegsegélyezés nemcsak a munkásság, hanem a családja is részesül ellátásban, az már népbiztosítási jelleget ad az intézkedésnek és ennél fogva az állam hozzájárulását követelheti.

Ez a 4 főkérdés, amely mozgásban tart bennünket, a mellett figyelemmel vagyunk minden egyes napi kérdésre az iparosságnak. Igyekezzünk megtenni mindent, ami képességtől telik.

Farkas Pál beszámolója. Farkas Pál munkapárti képviselő vasárnap délután Szászvároson a Transylvániában tartotta meg beszámolóját magyar és német nyelven. Beszédében a történelemért az obstrukciót tette felelőssé. Foglalkozott az ellenzék tömörülésével. A radikális és klerikális szélsőségeknek egy táborba való sorakozását veszedelmesnek tartja úgy a nemzeti fejlődés, mint a szabadelvű haladás ügyére. Magyarországnak a szabadelvűségre van szüksége s ezt a szabadelvűséget csak a polgárság öntudatos fellépése teremtheti meg. Minthogy a nemzet legnagyobb veszedelmét a szélsőségek diadalmas előrenyomulásában látja, a maga részéről az eddigi irányban fog haladni. A magyar választók részéről Dósa Endre pártelnök, a szászok részéről Orendi Gyula, a mérsékelt oláhok részéről dr. Tineu Aurél fejezték ki bizalmukat Farkas Pál iránt.

A tűzérési főfelügyelő Boszniában. Vasárnap reggel Trebinjéből Szerajevóba érkezett Lipót főherceg tűzérési főfelügyelő a tűzérési csapatok inspicálására. A pályaudvaron a főherceget Potiorek tábornok, tartományi főnök, Rohonyi Gyula tartományi főnök helyettes, Appel hadtestparancsnok fogadta. A főherceg az üdvözlés után automobilon az Európaszállóra ment, a hol lakást vett. A főherceg délelőtt jelen volt a nagymisének, ezután több látogatást tett. Délután 3 órakor a főherceg Kalinovikba ment, a hol szombatig marad és a tűzérési lögyakorlóteret, valamint az ottani táborban lévő tűzércsapatokat fogja inspicálni. Szombaton a főherceg a tűzérési helyőrség szemléjére Szerajevóba tér vissza, hétfőn pedig Gravožán át hazatér Bécsbe.

Tisza István gróf a tanítók mellett.

Tisza István gróf ma levelet intézett Gueth Gyula országgyűlési képviselőhöz, melyben a következőket írja:

— Kedves barátom!

Igen érdekes tartalmu leveledért fogadd hálás köszönetemet. Biztosítalak arról, hogy egyáltalán nem titok előttem, hogy méltatlan eszközökkel igyekeznek ellenem a magyar tanítói kart felbujtani. Én a világon mint senki másnak, úgy a tanítóit kárnak sem hizelegek és nem töreksem olcsó népszerűséget szerezni magamnak. Éppen ezért, mint más közszolgálati ág tagjaival szemben, úgy a tanítói kar tagjaival szemben is kötelességemnek tartottam megmondani, hogy miben nem helyeslem az eljárását. Ez a kritika mindig csak a tanítók mozgalmának a taktikája ellen irányult, szóval azon eszközök ellen, melyekkel egyesek dolgoztak, hogy anyagi előnyöket érjenek el a kar számára. Meg lehetsz győződve, hogy a magyar tanítói kar nemes hivatását senki sem méltányolja jobban nálam, és ha anyagi helyzetének javítására irányuló törekvések rokon-szenvel is kísérem, csak azt óhajtom, hogy vegyék tekintetbe úgy az államnak, mint a magyar társadalomnak jelenlegi anyagi helyzetét és ne hunyjanak szemét azon óriási átalakulás előtt, amelyen a néptanítók helyzete néhány rövid év alatt már áthaladt.

Baráti üdvözléssel gróf Tisza István.

A szegedi rendőrség sajtópöre.

Saját tudósítónktól. A szegedi kenderfonógyár néhány nappal ezelőtt bejelentette a rendőrségnek, hogy Pál Ilona munkásleány, akit az iparhatóság egy ízben már visszavezetett a gyárba, újból beszüntette a munkát. Az igazgatóság kérte a rendőrséget, hogy a törvénszegő munkásleányt büntesse meg a rendőrbíróság és újból vezettesse vissza a gyárba.

A rendőrség a szabályszerű eljárás után elrendelte Pál Ilonának a kendergyár kötelekebe való visszahelyezését. Az ítéletben a munkásság megnyugodott. Pál Ilona azonban közben meggondolta a dolgot és másnap nem jelentkezett a gyárban. Az igazgatóság följelentésére egy rendőr a gyárba kísért a munkásleányt.

A jelentéktelen esetet közzölték a lapok, a „Nép” című ujság azonban olyan tendenciával ismertette a hirt, a melyet a rendőrség magára nézve sértőnek talált. Szalay József dr. helyettes főkapitány engedélyt kért a polgármestertől a bűnvádi eljárás megindítására. Az esetet a rendőrség hétfői krónikája a következőket jelenti:

A szegedi kenderfonó gyár Rt. 1912. július 14-én az iránt kereste meg a rendőrbíróságot, hogy Pál Ilona gyári munkását, kit az iparhatóság már egyszer visszavezetett a gyárba s a munkát annak dacára folytatni vonakodik büntesse meg az 1884. évi XVII. t.-cz. 159. §-a értelmében vezettesse vissza.

A rendőri büntetőbíróság a szabályszerű eljárás lefolytatása után Pál Ilonának a gyár kötelekebe való visszaállítását kimondta. A miben a felek megnyugodtak sőt Pál Ilona kijelentette, hogy önként vissza megy a gyárba és csak midőn másnap ezen ígérete ellenére sem ment a gyárba, kísért oda egy rendőr.

A „Nép” című napilap 1912. július 21-ikén megjelent számában ezen ügyet „Egy szép leány kálváriája” cím alatt megjelent közleményében olyan módon ismertette, melyben ez a kitétel foglaltatik: „és ehhez a visszacszerzési művelethez, a mit magyarul kerítésnek hívnak, megszerezte a hatalmas gyárigazgató a szegedi rendőrséget.”

Minthogy ezen kifejezés közhivatalnok ellen nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségének ismérveit tünteti föl, a helyettes rendőrfőkapitány a mai napon a polgármestertől engedélyt kért arra, hogy a bűnvádi eljárásához a kir. ügyészség részére szükséges felhatalmazásra az engedélyt adja meg.

Az esethez az a megjegyzésünk, hogy a rendőrség intézkedése helyes mederbe te-

reli az ügyet A Délmagyarországnak mindig az volt a főfogása, hogy virágzó vállalatokkal szemben folytonos gáncsoskodás helytelen is indokolatlan taktika. Olyan vállalkozást, mint például a szegedi kenderfonógyár, támogatni kell a fejlődésében, a sajtónak éppen úgy mint a hatóságoknak. Ezt a gyárat Wimmer Fülöp vezérigazgató zsenialitása Európa első vállalkozásainak a sorába emelte. A szegedi kenderfonógyár jelentőségét valójában csak a külföld tudja kellőképpen értékelni. A gyárban történik valami jelentéktelen eset, az egyik lap ebből abból nagy kázust csinál és megvádolja a rendőrséget. Ez a hang nem arra való, hogy közbecsülést és tekintélyt szerezzen a sajtónak. A megtorlás ebben az esetben helyénvaló eszköz, amelyet a sajtó minden jószívű munkása elismer.

Rendőrségileg betiltott építkezés.

— Rosszui álványoztak. —

(Saját tudósítónktól.) Valószínű, hogy a súlyos beszámítás alá eső legutóbbi építési katasztrófa adta meg az alapját a szegedi rendőrség erélyes eljárásnak, amellyel ma egy szegedi nagy bérpalóta építését betiltotta illetve megakadályozza ez építés folytatását mindaddig, amíg az álványozást újra, teljesen szilárdan meg nem csinálják, úgy, hogy a rajta való közlekedés a munkások életbiztonságát ne veszélyezze.

Gróf Árpád dr. szegedi ügyvédnek, a Tisza Lajos-körut és Arany János-utca sarkán épülő hatalmas, háromemeletes bérpalotájának építkezését szüntette be Szalay József dr. helyettes rendőrfőkapitány. Kora reggel, amikor a munkások dolgozni kezdtek volna, a rendőrség azt megakadályozta.

Polczner Erős, városi mérnök ugyanis, aki hivatalból ellenőrzi az építkezést, jelentést tett a mérnökségnek, hogy az építkezés álványozása oly gyenge, hogy a munkások életét veszélyezteti. A mérnökség utasította az építkezés vezetőjét, hogy az álványokat másképp készítse, majd, mikor erre az építés vezető részéről semmi intézkedés nem történt, a mérnökség kérte a helyettes rendőrfőkapitányt, hogy hivatalos hatalmával szerezzen érvényt az építési szabályrendeletnek és gondoskodjék arról, hogy az épületen dolgozó munkások élete teljes biztonságban legyen. Szalay József helyettes főkapitány erre azonnal a legerélyesebb intézkedést foganatosította. Egyszerűen letiltotta a munkásokat az épületről és nem engedte meg az építés folytatását mindaddig, amíg a mérnökség által kifogásolt álványokat le nem bontják és helyébe új olyan álványokat nem emelnek, amelyek az építési szabályrendeletek követelményeinek megfelelnek.

Gróf Árpád megfőlebbezte a mérnökség intézkedését a tanácshoz, amely ma délelőtti ülésén foglalkozott az ügygel s minden tekintetben jóváhagyta az eddigi intézkedéseket.

A mérnökség a tanácsülésen hangoztatta, hogy kíváncsian lenne, miszerint állami építészeti szakértővel vizsgálattassák fölül az épületet, már csak azért is, hogy a városi mérnökség felületessége korlátoztassék. A tanács azonban elvetette ezt az indítványt és a mérnökség felelősségének megállapítása mellett jóváhagyta a helyettes főkapitány eljárását s utasította az építetöt megfelelő új álványok építésére.

A tanács határozatának már meg is van a kívánt eredménye, amennyiben még a délelőtti folyamán elkészítették az új álványokat és így a rendőrség délután már meg is engedte az építés folytatását.

Az építés most már vigan tovább folyik, csak az a kár, hogy ilyen jelentéktelen dologban is hatósági intézkedést provokálnak, ahelyett, hogy az építkező önmagától vagy legalább is az első fölszólításra — eleget tenne a törvényes kíváncsalmaknak.